Numer 15. „ROLNIK“ 10. kwietnia 1908.

WIADOMOŚCI URZĘDOWE

C. K. GALICYJSKIEGO TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO.

Z XLIII. Rady Ogólnej c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego.

Część obowiązkowa Oddziałów.

Na publicznem posiedzeniu dnia 20. marca b. r. powzięła Rada Ogólna następującą uchwałę:

Na pokrycie niedoboru budżetu Zarządu Centralnego w r. 1908 w kwocie 9.008 K 9 h, wyznaczyć pobór od Oddziałów w wysokości 35% z wkładek obowiązkowych Członków Towarzystwa.

Z KOMITETU.

A) Ogłoszenia i odezwy.

VI. zwyczajne posiedzenie Komitetu odbędzie się we wtorek d. 12. maja b. r. o godzinie 10. przed południem.

L. 104/pr.

ODEZWA
do hodowców koni.

Nasza Komisja zakupna ogierów, zacznie urzędować, jak zawsze, w czerwcu; prosimy zatem P. T. hodowców, którzy mają **ogiery orjentalne na sprzedaż**, żeby nas o tem zawiadomili w terminie do 15. maja b. r. — i w tymże terminie **muszą być wniesione podania o stacje ogierów** (subwencyjne dla mniejszej własności, zaś bez subwencji dla większej własności) na ręce Rad Oddziałowych.

Uprasza się hodowców koni, których klacze były zapisane w księdze stad, założonej przez Wgo Kazimierza Ostoię-Ostaszewskiego, w r. 1896,— lub tych, którzyby chcieli zgłosić nowe do przyjęcia — o przysłanie wykazów tych klaczy, z metrykami, na ręce JWgo Władysława hr. Dzieduszyckiego do Jezupola, p. w miejscu.

Koszta spowodowane założeniem księgi stad będą każdemu hodowcy podane do wiadomości.

Sekcja chowu koni ma zamiar wynająć pastwisko nad rzeką dla źrebiąt od roku do trzech lat (z wykluczeniem ogierków), na które przyjmowanoby źrebięta na paszę za opłatą 50 kor. od sztuki, przez całe lato (około 4 miesiące).

Zgłoszenia należy wnosić do Komitetu c. k. Tow. gosp. do 1. września 1908, ażebyśmy w razie dostatecznej ilości zgłoszeń mieli czas zająć się wynajęciem pastwiska na r. 1909.

Komitet c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego.

Prezes: *Stanisław Brykczyński m. p.* Sekretarz: *Feliks Skrochowski m. p.*

B) Ze spraw bieżących.

Z Komisji dla organizacji handlu materjałem rzeźnym. VI. posiedzenie Komisji odbędzie się w poniedziałek dnia 27. kwietnia b. r. o godzinie 4. po południu.

W myśl § 10. ustawy z dnia 15. listopada 1867 r. (Dz. u. p. Nr. 134) **przedłożył Komitet dnia 8. kwietnia b. r. c. k. Namiestnictwu Statut** c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego, uchwalony przez XLIII. Radę Ogólną dnia 19. marca b. r.

Komitet **poparł** podania Oddziału jarosławskiego do c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału kraj. o udzielenie subwencji na pokrycie kosztów wystawy rolniczo-przemysłowej, która się ma odbyć w r. b. w Jarosławiu.

Komitet przedłożył zażalenia Oddziału cieszanowskiego w sprawie **niedostatków kolejowych** c. k. Dyrekcji koleji państwowych we Lwowie i nie omieszka poprzeć życzeń Oddziału na najbliższej wiosennej Radzie kolejowej przez Delegata swego Dra Kazimierza hr. Szeptyckiego.

Komitet udzielił zasiłków z funduszu na chów drobiu **na odbycie jednomiesięcznego kursu w Zielonej**: Seniowej Antoninie, nauczycielce szkoły ludowej w Chłopach, Witoszyńskiej Józefie, żonie kierownika kursu rolniczego w Strzeliskach nowych i Freindorfowi Kornelowi, kierownikowi szkoły ludowej w Łoszniowie.

Na konferencję zwołaną przez Tow. rolnicze w Wiedniu d. 10. kwietnia b. r. w sprawie wspólnego **adresu hołdowniczego** wszystkich austrjackich Korporacyj rolniczych **wydelegował** Komitet Dra Kazimierza hr. Szeptyckiego i Dra Włodzimierza Bolestę-Kozłowskiego.

Na wystawę opasów w Wiedniu mianował Komitet **Delegatami** Towarzystwa Dra Kazimierza hr. Szeptyckiego, Pawła ks. Sapiehę i Dra Włodzimierza Bolestę-Kozłowskiego, a **Jurorem** w dziale nierogacizny Henryka Potworowskiego ze Stanisławowa w miejsce Jana Bertymiliana Breuera.

Komitet **wydelegował** insp. hodowli Jana Marszałkowicza na zebranie właścicieli. i kierowników mleczarń, które się odbędzie w Rzeszowie d. 12. kwietnia b. r.

Komitet poparł **przyznanie kontyngentu** dla nowych gorzelni rolniczych w Romanówce ad Chlewczany i Woziłowie w myśl rozporządzenia cesarskiego z d. 16. lipca 1904 Dz. u. p. Nr. 78.

Z Oddziałów.

Walne Zebranie Oddziału gródecko-janowskiego odbędzie się d. 7. maja b. r. o godz. 10. przed południem w Radzie powiatowej. W zebraniu tem weźmie udział, jako delegat Komitetu Dr. cam. August Rodakiewicz, celem zabrania głosu: „O znaczeniu i pożytkach Towarzystwa gospodarskiego".

Walne Zebranie Oddziału w Cieszanowie odbędzie się d. 11. kwietnia o godz. 3. po południu z następującym porządkiem dziennym: 1) Odczytanie protokołu z Walnego Zebrania z d. 7. grudnia 1906. 2) Sprawozdanie Rady Oddziału z czynności za rok 1907. 3) Zamknięcie rachunków Rady Oddziału z roku 1907. 4) Zawiadomienie Walnego Zebrania o postanowieniu Komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego w sprawie chlewni zarodowych. 5) Wybór jednego Członka Rady Oddziału w miejsce Aleksandra ks. Ponińskiego. 6) Wybór Komisji rewizyjnej w celu sprawdzenia rachunków Rady Oddziału. 7) Wnioski Członków.

W zebraniu tem weźmie udział jako delegat Komitetu insp. rolniczy Bronisław Janowski, celem zabrania głosu: „O melioracji łąk i pastwisk gminnych".

Ogłoszenia i rozporządzenia władz.

L. IX. 423/5 (14). Lwów, dnia 30. marca 1908.

Ze względu na zbliżającą się porę, w której odbywa się rójka chrząszcza majowego, c. k. Namiestnictwo zwraca uwagę Pana Starosty na klęskę grożącą gospodarstwom rolnym i leśnym od tego owadu w razie jego rozmnożenia się i poleca, aby stosownie do okólników wydanych w tej mierze w poprzednich latach ostrzegł interesowane koła ludności przed grożącem niebezpieczeństwem i dołożył starań, aby właściciele gospodarstw rolnych i leśnych, oraz posiadacze sadów, parków, plantacyj i t. p. z całą energją zajęli się we właściwym czasie, t. j. podczas rójki, tępieniem chrząszcza majowego, a następnie także tępieniem jego pędraków w czasie uprawy roli i podczas zbioru ziemiopłodów.

Sposób tępienia chrząszcza majowego i pędraków podano w sposób wyczerpujący w okólniku c. k. Namiestnictwa z 3. kwietnia 1891, L. 11596, do którego ściśle zastosować się należy.

Zwraca się atoli i tym razem uwagę, że tępienie tego szkodnika może odnieść tylko wtenczas pożądany skutek, jeżeli będzie przeprowadzony w stosownym czasie i w odpowiedni sposób.

Jeżeliby Pan c. k. Starosta z relacji Zwierzchności gminnych i Przełożeństw obszarów dworskich względnie nadzorów leśnych powziął przekonanie, że lasom tamtejszym grozi klęska inwazji chrząszcza majowego, niedająca się zażegnać zwykłymi środkami ze strony właścicieli, w takim razie należy wdrożyć natychmiast środki przepisane w § 50 i 51 ustawy lasowej.

O rozmiarach rójki i rezultacie tępienia chrząszcza, jako też jego pędraków należy zdać sprawę c. k. Namiestnictwu z końcem września br.

Za c. k. Namiestnika:
Kleeberg wł. r.

L. IX. 797 (33).

Zakupno koni jucznych dla Obrony krajowej w roku 1908.

Komisja wojskowa zakupywać będzie dla c. k. Obrony krajowej w niżej wyszczególnionych miejscowościach w oznaczonych dniach o godz. 11 przed południem silne konie górskie (hucuły) wieku od 4—8 lat, wysokości od 138—150 cm.

Komisja ta urzędować będzie w powiecie kosowskim, a mianowicie: w Jaworowie dnia 29. kwietnia br., w Żabiu dnia 30. kwietnia br., w Uścierykach dnia 1. maja bież. roku.

Lwów, dnia 24. marca 1908.

L. IX. 913 (37).

Ogłoszenie.

W czasie między połową września a połową października 1908 będą sprzedane w drodze licytacji przez c. i k. dywizje trenu w stacjach: Nr. 1 w Krakowie, nr. 2 w Wiedniu, nr. 3 w Gracu, nr. 8 w Pradze, nr. 9 w Josefstadt, nr. 10 w Przemyślu, nr. 11 we Lwowie, nr. 14 w Lincu, klacze wojskowe krwi gorącej w wieku do 14 lat, które komendant c. k. Zakładu ogierów rządowych uzna za zdolne jeszcze do celów rozpłodowych, a to osobno od innych koni tych dywizyj do wybrakowania przeznaczonych pod następującymi warunkami:

Do tych osobnych licytacyj klaczy, przy których cenę wywołania ustanawia się tylko na 100 kor. z możnością podnoszenia przy licytowaniu najmniej o 2 kor., dopuszczeni będą wyłącznie tylko włościańscy hodowcy koni krajów przedlitawskich z okolic chowu koni krwi ciepłej, którzy przeto sami między sobą będą licytować.

Za włościańskich hodowców koni będą uważani tylko tacy mniejsi rolnicy i właściciele gruntów, których podstawę utrzymania stanowi osobiste prowadzenie własnego gospodarstwa.

Każdy tedy z licytantów winien wykazać się przed komisjonującym zastępcą Zakładu ogierów rządowych pisemnem poświadczeniem swej politycznej władzy powiatowej, ewentualnie najbliższej komendy zakładu, lub stacji ogierów rządowych, że rzeczywiście jest włościańskim hodowcą koni, w Przedlitawii zamieszkałym.

Kupujący te klacze przyjmują na siebie obowiązek zatrzymania ich przez najmniej 3 lata i używania ich do rozpłodu.

Dnie, w których odbędą się licytacje celem sprzedaży tych klaczy w powyższych miejscowościach, zostaną z początkiem września 1908 przez c. k. Ministerstwo rolnictwa ogłoszone.

Liczba wybrakowanych klaczy, przeznaczonych do sprzedaży w każdej z wyżej wymienionych miejscowości, będzie mogła być podaną do wiadomości dopiero przy licytacji.

Prośby o pronotacje lub o szczególne jakie ustępstwa jak niemniej o sprzedaż klaczy z wolnej ręki nie będą uwzględniane.

Za c. k. Namiestnika:
Kleeberg w. r.

L. 594 pr. ex 1908.

Konkurs.

Celem obsadzenia kilku posad c. k. leśniczych w obrębie c. k. Dyrekcji lasów i dóbr państwowych we Lwowie z systemizowanymi poborami rozpisuje się niniejszem konkurs.

Podania własnoręcznie pisane i zawierające dowody co do wieku, stanu, dotychczasowego zatrudnienia, znajomości języka polskiego i niemieckiego, jak też ewentualnie i ruskiego w słowie i piśmie, tudzież co do złożonego z dobrym postępem egzaminu rządowego dla pomocników w służbie leśnej, ochronnej i technicznej, wnosić

należy w drodze przepisanej do 26. kwietnia 1908 do Prezydjum c. k. Dyrekcji lasów i dóbr państwowych we Lwowie.

Władza, udzielająca posadę, zastrzega sobie jednakże prawo przyjętego leśniczego w razie uznania go niezdolnym do tej posady, lub gdyby pod innym względem wymogom nie odpowiedział, po upływie pierwszego roku, który ma być rokiem próbnym, w krótkiej drodze ze służby wydalić, w którymto wypadku traci wydalony wszelkie z zamianowania wypływające prawa,

W razie stałego przyjęcia wliczony będzie czas próbny w czas służby.

Kompetenci, należący do kategorji uprawnionych wedle ustawy z dnia 19. kwietnia 1872 (Dz. p. p. Nr. 60 ex 1872) podoficerów, mają swe zaopatrzone certyfikatami podania w razie pełnienia czynnej służby wnieść za pośrednictwem c. i k. władzy wojskowej (wojskowej komendy lub zakładu), nie należący zaś do związku wojskowego uprawnieni podoficerowie za pośrednictwem c. k. Starostwa, w obrębie którego stale mieszkają.

Prezydjum c. k. galicyjskiej Dyrekcji lasów i dóbr państwowych.

Lwów, dnia 23. marca 1908.

L. 39.357.

Obwieszczenie

c. k. Namiestnictwa we Lwowie z 2. kwietnia 1908 l. 39.357 w sprawie wprowadzania drobiu z Austro-Węgier do obwodu rządowego opolskiego.

Król. pruski prezydent Rządu w Opolu wydał pod dniem 12. marca 1908 I. f. XII. l. 2468 następujące rozporządzenie, tyczące się wprowadzania drobiu z Austro-Węgier do obwodu rządowego opolskiego:

Celem zapobieżenia przywleczeniu chorób zaraźliwych drobiu, panujących w Austro-Węgrzech i w krajach poza Austro-Węgrami położonych (*Hinterländer von Oesterreich-Ungarn*) w sposób zagrażający drobiowi krajowemu, zarządza się na podstawie §§ 6 i 7 państwowej ustawy o chorobach stadnych z 12. marca 1881 (Zbiór ustaw str. 128), w brzmieniu ustawy z 22. lipca 1905 (Zbiór ustaw str. 318) i artykułu 1 konwencji weterynarskiej między państwem niemieckiem a Austro-Węgrami z 25. stycznia 1905 (Dz. p. p. str. 287) za przyzwoleniem Ministra rolnictwa, domen i lasów, co następuje:

§ 1. Pod drobiem w myśl tego rozporządzenia rozumieć należy jedynie drób domowy (gęsi, kaczki, kury, pantarki, indyki, gołębie, pawie, łabędzie).

§ 2. Przywóz drobiu kolejami z Austro-Węgier i krajów poza Austro-Węgrami położonych do obwodu rządowego opolskiego może się odbywać tylko przez stacje graniczne: Mysłowice, Oświęcim i Bogumin (Oderberg).

Drogami (*auf den Landwegen*) wolno wprowadzać drób z Austro-Węgier tylko wówczas, gdy transporty składają się z ilości mniejszej, niż 100 sztuk i pochodzą z obszaru Galicji, Śląska austrjackiego i Moraw, który leży między granicą Prus a linią odległą od niej o 25 kilometrów. Drobiu wprowadzanego drogami nie wolno nadto pędzić pieszo od granicy i może on być wprowadzony jedynie do powiatów granicznych (*Grenzkreise*), jako też do górnośląskiego obwodu przemysłowego, obejmującego powiaty (*Kreise*): Bytom miasto i powiat, Katowice miasto i powiat, Huta królewska miasto, Tarnowice, Zabrze i Gliwice miasto.

§ 3. Drób przywieziony koleją z Austro-Węgier lub krajów poza niemi położonych do Mysłowic, Oświęcimia i Bogumina (Oderberg) z przeznaczeniem wprowadzenia do Niemiec, a w następnych postanowieniach nie zwolniony wyraźnie od obowiązku poddania oględzinom, podlega w nazwanych stacjach granicznych badaniu dotyczącego pruskiego weterynarza powiatowego (*Kreistierarzt*).

Badania tego dokonuje:

w Mysłowicach weterynarz powiatowy z Katowic;

w Oświęcimie weterynarz powiatowy z Pszczyny (Pless);

w Boguminie (Oderberg) weterynarz powiatowy z Raciborza.

Dla uniknięcia niepotrzebnych opóźnień transportów należy o przybyciu do granicy posyłek drobiu podlegających obowiązkowi badania donieść właściwemu weterynarzowi powiatowemu najpóźniej poprzedniego dnia wieczorem.

Na wypadek, gdyby weterynarz powiatowy nie mógł z powodu przeszkody przedsięwziąć badania drobiu w dniu przystawienia go do granicy, przeznacza się jako zastępców:

weterynarza powiatowego w Katowicach, weterynarza Jaeckel'a z Mysłowic;

weterynarza powiatowego w Pszczynie, starszego weterynarza Grüning'a z Pszczyny;

weterynarza powiatowego w Raciborzu, weterynarza Bienert'a z Raciborza.

Od obowiązku poddania oględzinom zwolnione są te posyłki drobiu dowiezione koleją, które nadchodzą w obrocie pocztowym, albo też wiezione są przez podróżnych jako pakunek podróżny, jakoteż te, które składają się z ilości mniejszej, niż 100 sztuk, pochodzą z obszarów granicznych austro-węgierskich, oznaczonych bliżej w § 2 ustęp 2 i wprowadzane bywają wyłącznie do pruskich powiatów granicznych albo też do górnośląskiego obwodu przemysłowego.

§ 4. Weterynarskie badanie drobiu ma być dokonane przed rewizją cłową lub podczas niej, w danym razie przy wyładowaniu. Przy posyłkach drobiu nadchodzących pod zamknięciem kolejowem (*Bahnverschluss*) wolno odjąć plombę dopiero w obecności weterynarza, któremu poruczono wykonanie badania.

§ 5. Za wykonanie urzędowego weterynarskiego badania drobiu na granicy mają wprowadzający opłacić w urzędzie cłowym należytość, która wynosi:

A) za gęsi:

za posyłki do 100 sztuk 1·— markę, za posyłki od 101—250 sztuk 2·50 marki, za posyłki od 251—500 4·— marki, za posyłki od 501—1000 sztuk 6·— marek a za każdy dalszy napoczęty tysiąc 6·— marki więcej; jednak ogółem nie więcej jak 6 marek za ładunek jednego wozu kolejowego.

B) za inny drób:

za każde 100 kg. po odciągnięciu tary 20 fenigów, przyczem każde napoczęte 100 kg. uważa się za całe 100 kg.

Te należytości należy uiścić także wówczas, gdy dotycząca posyłka z powodu zarazy lub jej podejrzenia nie będzie dopuszczona do przywozu.

Prócz tych należytości nie należy się żadna inna należytość za weterynarskie badanie drobiu na granicy.

W przypadkach, w których należytość pobierana być ma według ilości sztuk, miarodajna jest liczba sztuk podana w poświadczeniu weterynarskim (§ 6. ustęp 4), tam zaś gdzie nie wymaga się wydania takiego poświadczenia, treść papierów kolejowych towarzyszących posyłce (Transportbegleitpapiere). W razie potrzeby należy ilość sztuk wypośrodkować przez dodatkowe obliczenie.

§ 6. Drób, który przy badaniu na granicy w Mysłowicach uznano za dotknięty zarazą lub o nią podejrzany, podlega postanowieniom rozporządzenia policyjnego z 18. stycznia 1904 (Dziennik urzędowy str. 36) z tą zmianą, że zamiast przepisanego § 12, ust. 1. tego rozporządzenia czternastodniowego czasu ochronnego (Schutzfrist) zastosowany być ma tylko ośmiodniowy czas ochronny i że można zaniechać urzędowego ogłoszenia sprawdzenia i wygaśnięcia zarazy. Wszystkie koszta policyjnego odosobnienia dotkniętych zarazą lub o nią podejrzanych transportów drobiu ponosić ma wprowadzający.

Posyłki drobiu, które uznano za dotknięte zarazą lub o nią podejrzane przy weterynarskiem badaniu w Oświęcimie lub Boguminie (Oderberg) jakoteż wszystek

drób, który wskutek wspólnego transportu w tym samym wagonie lub oddziale wagonu wystawiony był na niebezpieczeństwo zarażenia się, należy od przywozu wykluczyć.

Orzeczenie weterynarskie o wybuchu zarazy opierać się ma zawsze na wyniku badania dokonanego przy zastosowaniu używanych metod bakterjologicznych. Tego badania [badanie preparatu (Ausstrickpräparat) z krwi serca i szczepienie] ma weterynarz dokonać z możliwym pospiechem najpóźniej jednak w ciągu 12 godzin po pierwszem sprawdzeniu.

Dla wolnych od zarazy i niepodejrzanych transportów drobiu dopuszczonych do przywozu do Niemiec ma weterynarz przeprowadzający badanie wydać zaopatrzone pieczęcią służbową poświadczenie o wyniku badania według załączonego wzoru, które należy dołączyć do paszportu.

§ 7. Niniejsze rozporządzenie policyjne nie narusza w niczem art. 2 konwencji weterynarskiej, między państwem niemieckiem a Austro-Węgrami ani przepisów punktu 5 protokołu końcowego do tej konwencji.

§ 8. Przekroczenia powyższych zarządzeń — o ile według istniejących ustaw, a w szczególności według § 328 ust. karnej nie podpadają ostrzejszej karze — karane będą stosownie do §§ 65^1, 66, 67 ustawy państwowej o chorobach stadnych grzywną aż do 100 marek lub odpowiednią karą aresztu.

§ 9. Niniejsze rozporządzenie obowiązuje od 1. maja 1908 r.

Uchylenie tego rozporządzenia nastąpi po ustaniu wzmiankowanego na wstępie niebezpieczeństwa zarazy.

Opole, 12. marca 1908.

Prezydent rządu
v. Schwerin.

To podaje się do powszechnej wiadomości w ślad za rozporządzeniem z 3. kwietnia 1906 l. 40550, tyczącem się uregulowania obrotu zwierzętami domowemi z państwem niemieckiem z tem nadmienieniem, że transitowe posyłki drobiu z państw poza Austro-Węgrami położonych, wykluczone w Oświęcimie od wprowadzenia do Niemiec będą — o ile to bez obawy rozwleczenia zarazy stać się może — zwracane do krajów pochodzenia względnie pod nadzorem weterynarskim na koszt i niebezpieczeństwo strony wybijane.

C. k. Namiestnictwo.

Lwów, 2. kwietnia 1908.

Obwieszczenia

c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 5. kwietnia 1908 l. 45.181 z wykazem panujących w Galicji chorób zaraźliwych zwierzęcych, zestawionym na podstawie sprawozdań c. k. starostw, przedłożonych od 29. marca do 5. kwietnia, oraz z dnia 7. kwietnia b. r. do l. 44.962, o rozporządzeniu Ministerstwa rolnictwa z dnia 31. marca 1908 l. 3322/1662 w sprawie wprowadzania zwierząt z Bośni i Hercegowiny — zamieszczone są w „Dzienniku urzędowym“ *Gazety Lwowskiej* z d. 8. kwietnia b. r.

KRONIKA.

Szef Sekcji w c. k. Ministerstwie rolnictwa Wacław Zaleski otrzymał order żelaznej korony II. klasy z powodu zasług położonych przy zawarciu ugody węgierskiej.

Ustawa o wydobywaniu wosku ziemnego, uchwalona przez Sejm, uzyskała sankcję Korony.

Przeciwko Izbom rolniczym oświadczyły się okręgowe Towarzystwa rolnicze w Górnym Palatynacie dnia 10. lutego b. r. Uchwała powzięta w tej mierze brzmi, jak następuje: „Rolniczy Wydział okręgowy Górnego Palatynatu i Regensburga oświadcza stanowczo na podstawie przeprowadzonych dochodzeń, że nie zachodzi potrzeba tworzenia Izb rolniczych. Uważa przeciwnie istniejącą dobrowolną organizację rolników jako zupełnie wystarczającą do skutecznego zastępstwa interesów bawarskiego rolnictwa. Oświadcza, że Izby rolnicze byłyby nowością nadzwyczaj kosztowną, w żadnym kierunku wybitnej korzyści nieprzynoszącą i dla stosunków bawarskich zupełnie nieodpowiednią“.

Przeciw dzikiej parcelacji, jaka się w ostatnich czasach również i w Szwajcarji rozwielmożniła, wystąpiło stanowczo Towarzystwo rolnicze w St. Gallen. W myśl zasad przyjętych po porozumieniu się z rządem, nie będzie wolno przy parcelacji schodzić poniżej 30 a. Majątek ziemski, kupiony jako całość, nie może uledz parcelacji przed upływem lat 5-ciu. Wreszcie usunięte być mają wszelkie nadużycia przy licytacjach i uznane za nieważne zastrzeżenia, zamieszczane pospolicie w kontraktach kupna i sprzedaży, a zdążające do ułatwienia parcelacji.

Poprawa pastwisk, którą i c. k. Ministerstwo opiekować się zamierza, zajmuje i rolników niemieckich od dłuższego czasu. Tworzą się tam na wzór szwajcarski Stowarzyszenia pastwiskowe, otrzymujące tani kredyt na zakupno i poprawę pastwisk.

Opłaty rzeźniane, których obniżenie w interesie konsumentów poleciła XXXV. Rada rolnicza niemiecka, były przedmiotem ścisłych dochodzeń w Królestwie Bawarskiem. Ze sprawozdania, zamieszczonego w marcowym numerze pisma „*Zeitschrift für Agrarpolitik*“ wynika, że opłaty rzeźniane, pobierane w Królestwie Bawarskiem, nie wywierają żadnego wpływu na ukształtowanie cen za mięso w handlu drobiazgowym. Przyczyna leży w tem, że opłaty te są tak nizkie, iż na funcie mięsa zaledwo setne części feniga ciążą. Dochodzenia w tej mierze byłyby u nas wielce wskazane.

Używanie więźniów do pracy w rolnictwie, pospolicie praktykowane w Prusiech, znalazło ponownie uznanie na konferencji rolników, która się odbyła d. 2. marca w Królewcu. W tym kierunku dałoby się i u nas na wzór Stanisławowa wiele zrobić.

„Jajo niemieckie“ ma opiewać stempel, jakim znaczone będą jaja produkcji niemieckiej, dla odróżnienia od dowożonych jaj z Galicji i Rosji. Ponieważ w szczególności jaja galicyjskie, pospolicie zleżałe, sprzedawane bywały jako świeże, postanowili w ten sposób bronić się tamtejsi producenci przed nielojalną konkurencją.

Wykłady rolnicze dla żołnierzy w służbie czynnej znalazły poparcie w Sejmie bawarskim. W Monachium zameldowało się na te kursa 825 kandydatów. Koszta wykładów ponosi kraj bez udziału skarbu wojskowego.

Kontrakty buraczane opóźniają się tego roku tak na Morawach jak i w Czechach. Na Morawach, jak już donosiliśmy, przyszedł do skutku nowy formularz, na podstawie którego już w bieżącym roku zawierać się mają kontrakty między producentami a cukrowniami. Jakoż na podstawie tego nowego formularza zaproponowały cukrownie cenę wyższą o 20 h na ctm w porównaniu z rokiem ubiegłym. Znaczna większość producentów domagała się jednak cen wyższych. Przyjdzie prawdopodobnie do porozumienia na podstawie zwyżki o 25 h. O tę zwyżkę toczy się również walka i w Czechach, gdzie wszelako rozchodzi się prócz tego o kwestję zasadniczą. Producenci bowiem czescy domagają się, ażeby fabryki zawierały kontrakty nie indywidualnie z producentami, lecz z istniejącemi organizacjami producentów. Praktyczna doniosłość tego żądania polega na tem, aby więksi producenci nie zdobywali dla siebie korzystniejszych warunków. Tak na Morawach jak i w Czechach nie przyjdzie do zmniejszenia obszaru uprawy ze względu na korzystny stan pogody i zniżkę cen zbożowych.

Uprawa chmielu w Anglii zajmuje obecnie bardzo żywo tamtejszych producentów. Z „Wiadomości fachowych sprawozdawców“, wydawanych przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, dowiadujemy się, że angielscy producenci chmielu zamierzają wyjednać u rządu, celem podniesienia krajowej produkcji: 1) Zaprowadzenia cła dowozowego w wysokości 40 sh (= 48 K) od cwt. (= 50·8 kg) — 2). Wydania zakazu używania chemicznych dodatków do napojów, sprzedawanych jako piwo. 3) Obowiązkowego oznaczania prowenienċji chmielu obcokrajowego w myśl angielskich przepisów. Wobec istniejącej zasady wolnego handlu, żą-

danie pierwsze nie doczeka się prawdopodobnie tak prędko ziszczenia, drugie jednak i trzecie zostanie w tej lub innej formie uwzględnione.

W sprawie wsparć dla rodzin rezerwistów, powołanych na ćwiczenia wojskowe, przedłożył Rząd projekt do ustawy. Ustawa ma na celu usunięcie nędzy wśród członków rodzin rezerwistów, powołanych na ćwiczenia i uwzględnia życzenia szerokich mas ludności. Projekt ustawy omija nadanie tym datkom charakteru zaopatrzenia ubogich i przyznaje wsparcia tylko członkom tych rodzin, których utrzymanie zależnem jest od zarobku powołanego na ćwiczenia. Prawo do pobierania wsparcia ustaje, jeśli powołany na ćwiczenia pobiera dalej swą płacę, lub nie doznaje uszczerbku w swych dochodach. Wsparcie wynosić będzie 50% zwyczajnej w danym okręgu sądowym płacy dziennej. Najwyższą płacę dzienną oznaczono 4 korony. Wsparcie pobierać będzie rodzina powołanego na ćwiczenia nie tylko za każdy dzień ćwiczeń, ale także za każdy dzień podróży na ćwiczenia i z ćwiczeń. Jeśli rezerwista podczas ćwiczeń, bez własnej winy, nabawi się choroby, to wsparcie trwa aż do usunięcia tej przeszkody w powrocie powołanego na ćwiczenia do miejsca zamieszkania.

Ubezpieczenie robotników od wypadku ma doznać już obecnie przed przeprowadzeniem ogólnej reformy pewnych ulepszeń. Rząd zamierza mianowicie przedłożyć Izbie poselskiej wniosek, dotyczący usunięcia najdotkliwszych braków w tej mierze. Rozchodzi się w szczególności o ustanowienie przymusu do prowadzenia wykazów płac. Przymus ten ułatwi niewątpliwie sprawiedliwszy rozdział ciężaru ubezpieczenia. Ustanowiony ma być również termin zadawnienia dla opłat asekuracyjnych od wypadków i choroby, jak niemniej pobieranie procentów zwłoki od opłat niezłożonych.

Wyjazd robotników rolnych do Francji. Dnia 2. kwietnia b. r. wyjechała z Krakowa partja robotników rolnych w liczbie około 570, zorganizowana przy pomocy okręgowego Biura pośrednictwa pracy w Krakowie. Druga partja, złożona z 400 robotników, wyjedzie w połowie b. m.

Położenie kolonji w stanie Parana w Brazylji. Ministerstwo spraw wewnętrznych otrzymało informację, że rozwój gospodarczy kolonij w brazylijskim stanie Parana w drugiej połowie r. 1907 pogorszył się znacznie wskutek spustoszeń, zrządzonych przez ogromne masy szarańczy. Wiele kolonij straciło znaczną część spodziewanych zbiorów, a sytuacja niektórych osad, np. kolonii Lucerna stała się wprost opłakaną.

Gdy roje szarańczy po zniszczeniu plantacji kukurydzy, fasoli, żyta i tytoniu pociągnęły dalej, koloniści wprawdzie na polach swych ponownie posadzili kukurydzę i fasolę; ponieważ jednak szarańcza tam, gdzie się dłuższy czas zatrzymała, pozostawiła ogromną ilość jaj, młode więc pokolenie tych szkodników zniszczyło i te późniejsze zasiewy.

Także łąki i stepy nie uniknęły spustoszenia i skutkiem tego nastąpił ogólny brak paszy.

Zrządzona szkoda wywoła prawdopodobnie podrożenie płodów rolniczych.

Rząd państwowy brazylijski nie poczynił zarządzeń celem niesienia pomocy ludności wiejskiej w walce z tą plagą i nie zorganizował planowego jej zwalczania. Koloniści wprawdzie dokładają starań, by wytępić szarańczę, ale środki, jakimi rozporządzają, najczęściej nie wystarczają.

Ze względu na tak niepomyślną sytuację gospodarczą w Paranie, ciągle jeszcze należy jak najusilniej odradzać emigracji do tego kraju.

Rolnych robotników sezonowych otrzymać można przez publiczne powiatowe Biura pośrednictwa pracy w Kałuszu (500), w Kolbuszowej (200), w Kołomyji (200), w Myślenicach (50) i w Mościskach. Biuro w Mościskach podejmuje się także sprowadzenia robotników z Królestwa Polskiego. Szczegółowe warunki podadzą wymienione Biura za zgłoszeniem.

Wiedeńska Stacja kontroli nasion urządza w czasie od 25. do 30. maja b. r. wykłady o hodowli zbóż z następującym programem:

1. Zasady hodowli. 2. Technika hodowli. 3. Szczegółowa hodowla głównych gatunków zbóż. 4. Organizacja produkcji. 5. Wycieczka do Mölk, gdzie się znajduje zakład próbny. 6. Wycieczka do Loosdorf do takiegoż zakładu. — Kierownictwo wykładów objął insp. Gustaw Pammer, łącznie z asystentem Stacji Eleginsem Freudlem. Ze względu na ograniczoną ilość uczestników do liczby piętnastu, wnosić należy podania o przypuszczenie do Dyrekcji Stacji kontrolnej nasion w Wiedniu (II. Prater l. 174). Ubiegający się o uzyskanie stypendjów na odbycie tych wykładów, wnosić mają ewentualne podania do odnośnych władz kompetentnych.

Zebranie właścicieli i kierowników mleczarń odbędzie się w Rzeszowie w gmachu Krajowej Szkoły mleczarskiej dnia 12. kwietnia b. r. o godz. 2. popoł. z następującym porządkiem dziennym: 1. Ogłoszenie i omówienie wyniku oceny masła. 2. Adam Schütterly: „Hodowca i producent mleka w stosunku do mleczarni i konsumenta. 3. Dr. Tadeusz Rylski: „Handel kontraktowy i wiedeńska giełda masła“. 4. Inż. Zygmunt Chmielewski: „O magazynowaniu masła“. 5. Wolne wnioski. W zebraniu tem weźmie udział, jako delegat Komitetu insp. hodowli Jan Marszałkowicz.

Krajowe Biuro Pracy we Lwowie przy Wydziale krajowym. Podana rozstrzelonym drukiem miejscowość wskazuje siedzibę Biura pracy, od którego pochodzi zgłoszenie szukających pracy. Należy się zwracać wprost do odnośnego Biura, adresując wszędzie: Powiatowe Biuro pracy przy Wydziale powiatowym w...... — Skrócenie „Lwów“ oznacza: Miejskie Biuro pracy we Lwowie, ul. Arsenalska 6. Skrócenie „Kraj. Biuro“ oznacza: Krajowe Biuro pracy, Lwów, Wydział krajowy. — L. 404, dnia 2. kwietnia 1908. Krajowy wykaz tygodniowy Nr. XIV. Zgłoszenia szukających pracy, (miejsca poszukiwane):

Klasa I. Brody: 1 rządca po kawalersku, 3 ekonomów, 3 chmielarzy, 3 gajowych, 1 gajowy lub pisarz ekonomiczny z żoną kucharką i prasowaczką, 1 pisarz ekonomiczny ze szkołą rolniczą, 1 karbownik gumienny, 2 podleśniczych. — Drohobycz: 1 ekonom z żoną za gospodynię, 1 ekonom, pisarz i strzelec bezżenny, 2 pisarzy ekonomicznych, 2 gumiennych, 2 leśniczych, podleśniczych lub strzelców. — Gorlice: 1 ekonom, 1 leśniczy. 1 polowy. — Kołomyja 1 ekonom żonaty. — Lwów: 5 ekonomów i pisarzy, 4 leśniczych, 2 podleśnych, 1 gajowy, 2 gumiennych. — Mościska: 100 robotników sezonowych rolnych z Królestwa Polskiego, 10 robotników rolnych sezonowych (miejscowych). — Nowy-Sącz: 1 gumienny. — Tłumacz: 2 ekonomów, 1 rządca do większych dóbr. — Kraj. Biuro: 1 mleczarz i maślarz fachowy, także do handlu lub fabryki jako kantorzysta. obecnie w Katowicach, 1 chmielarz, lat 26, praktyki chmielarskiej lat 9, ma egzamin fachowy w Starem Siole, 1 ekonom lub pomocnik gospodarski, lat 27, praktyki 3 lata.

Klasa IV. Brody: 2 ogrodników, 1 pomocnik ogrodniczy. — Drohobycz: 2 ogrodników obznajomionych z pszczelarstwem i hodowlą ryb. — Lwów: 3 ogrodników.

Klasa V. Brody: 1 kamieniarz.

Klasa VI. Brody 6 kowali dworskich, 2 kowali ślusarzy, 2 kowali maszynistów. — Drohobycz: 2 kowali i maszynistów, względnie ślusarzy. — Gorlice: 1 tokarz metalu. — Kołomyja: 1 kowal dworski 240 K i ordyrja. — Lwów: 2 kowali, 3 ślusarzy.

Klasa VII. Brody: 1 ślusarz i egzamin. dozorca kotłów parowych, 1 maszynista, 1 ślusarz maszynowy do światła elektrycznego. — Drohobycz: 2 monterów do światła elektrycznego.

Klasa VIII. Brody: 1 stelmach i gajowy, 1 stelmach i pasiecznik, 5 stelmachów. — Drohobycz: 1 czeladnik stelmacharski. Lwów: 1 stolarz, 2 bednarzy.

Klasa X. Brody: 1 rymarz, siodlarz i tapicer powozowy, 1 rymarz. Nowy Sącz: 1 rymarz.

Klasa XV. Gorlice: 1 czeladnik masarski. — Lwów: 1 mielnik, 2 gorzelników.

Klasa XVI. Brody: 1 kucharz lub pomocnik kucharski. — Lwów: 2 kucharzy.

Klasa XVIII. Brody: 1 majster ciesielski.

Klasa XX. Brody: 1 palacz maszynowy. — Dąbrowa: 2 maszynistów, 1 palacz egzaminowany. — Drohobycz: 1 maszynista, 2 palaczy. — Lwów: 1 maszynista, 2 palaczy. — Nowy Sącz: 1 maszynista 2 palaczy. — Nowy-Sącz: 1 maszynista egzaminowany i ślusarz.

Klasa XXII. Lwów: 43 robotników dziennych.

Klasa XXIII. Brody: 2 furmanów. — Drohobycz: 2 furmanów, 1 sztangret, także do czwórki, bezżenny. — Lwów: 2 furmanów.

Klasa XXIV. Brody: 1 klucznica-gospodyni, 3 lokaji 1 lokaj kamerdyner. — Drohobycz: 2 chłopców do posług i koni, 1 lokaj rytynowany na ordynarję, 1 lokaj bezżenny, 1 pokojówka, 1 panna służąca, 1 praczka lub klucznica, 1 gospodyni na plebanię. — Gorlice: 1 kucharka do lepszego domu, 1 kucharka czeladna do dworu. Lwów: 1 kamerdyner, 1 zarządczyni domu lub klucznica, — Nowy Sącz: 2 gospodynie do dworu lub na plebanię, 1 służąca do wszystkiego.

Klasa XXV. Brody: 5 bon, 1 dozorca budowlany.— Drohobycz: 2 dozorców lub pisarzy, 1 portjer lub dozorca były kolejarz, 1 bona, z ukończoną VII. kl. Izraelitka. — Limanowa: 1 magazynier, dozorca, portjer lub pisarz. — Lwów: 6 pisarzy kancelaryjnych.

Poza granice kraju: Podhajce: 200 robotników sezonowych.

Wiadomości handlowe.

Z Oddziału handlowego przy Komitecie c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego.

Nagłe obniżenie notowań cen targowych zarówno na giełdzie węgierskiej jak głównych centrach targowych europejskich spowodowane zostało pomyślnemi sprawozdaniami o dotychczasowym stanie zasiewów ozimych, oraz zwiększonym importem pszenicy amerykańskiej. Ta sytuacja wpłynąć musiała z natury rzeczy ujemnie na ukształtowanie się cen na targach krajowych. Jedynie tylko cena koniczyny czerwonej wykazuje podwyżkę a to skutkiem trudności uzyskania doborowego nasienia.

Płacono za 50 klgr. w koronach:

Pszenicę 12·00 do 12·20, żyto 10·10 do 10·25, owies 6·25 do 6·60, jęczmień pastewny 6·60 do 7·00, jęczmień browarniany 7·50 do 8·00, groch pastewny 7·20 do 7·50, groch Victoria 11·00 do 11·25, bobik 6·20 do 6·50, wykę 6·00 do 6·25, koniczynę czerwoną 90·00 do 110, koniczynę białą 35·00 do 50·00, koniczynę szwedzką 85·00 do 100·0, tymotkę 32·00 do 36·00.

Agencja sprzedaży materjału rzeźnego przy Komitecie we Lwowie. — Dnia 23. marca sprzedano w Wiedniu: Z Matyjowiec 8 sztuk wołów, przeciętnej wagi 550 kg, od 70 K do 78 K, za kwotę 3274·30 K, zaś dn. 30 marca z dóbr Wiązownickich: 3 woły po 66—72 K i 12 krów po 54 K za łączną kwotę 4.212 K 30 h.

Następnie d. 2. kwietnia z dóbr Jagielnicy 65 sztuk owiec, przeciętnej wagi 35 kg po 61 K za łączną kwotę 1.393 K 85 h

Dnia 1. kwietnia sprzedano we Lwowie: Z Rzecycy 11 sztuk krów starych z brahy sprzedano na nogach za kwotę 1904 K. Dnia 8 kwietnia sprzedano we Lwowie: Z dóbr Wiązownickich 2 byki wagi 970 kg po 75 K i 14 buhajków przeciętnej wagi 380 kg po 64—80 K za łączną kwotę 4.177 K 35 h.

Z Moszkowa 5 wołów, waga 2.645 kg po 76 K i 8 krów przeciętnej wagi 450 kg, za łączną kwotę 4.008 K 20 h.

Z Łowczyc 1 buhaja, waga 725 kg po 54 K za kwotę 391 K 50 h i z Malechowa 1 jałówka 385 kg po 56 K za kwotę 215 K 60 h.

Rolnicza agencja sprzedaży materjału rzeźnego w Wiedniu

Sprawozdanie targowe z 6. kwietnia 1908.

Spęd: 3.472 wołów opasowych; 00 wołów z paszy; 545 bydła drobnego. Razem 4.017 sztuk. Według gatunku: 2848 wołów; 641 buhajów; 506 krów; 22 bawołów. Razem 4017 sztuk.

Ceny w koronach za 100 kg. żywej wagi.

Woły niemieckie prima: 82—96; secunda: 72—81; tertia 60 do 71; wyjątkowo: 101—00, woły węgier. siwe prima: 70—83: secunda: 58—68; tertia 46—58; wyjątkowo: 00—00, woły węgier. zabarwione prima: 83—96; secunda: 70—82; tertia: 58—68; wyjątkowo: 100—0, woły galicyjskie: prima: 80—88; secunda: 74—79: tertia: 00—00; wyjątkowo 90—00; buhaje prima: 62—68; secunda i tertia: 54—60; wyjątkowo: 60—74; krowy prima: 60—70; secunda i tertia 52—59; wyjątkowo: 00—76; bawoły prima: 40—53; secunda i tertia: 00—00; wyjątkowo: 00—00; woły z paszy: 00—00; bydło drobne: 38—55.

Uwaga: Na skutek większego spędu straciły prima od 2—3 K, secnnda 3—4 K, a buhaje i bydło drobne od 2—3 K. Pod koniec targu poprawiły się jednak ceny na skutek popytu ze strony rzeźników prowincjonalnych. Sprzedano wszystko.

Targ nierogacizny na St. Marx dnia 7. kwietnia 1908.

Spęd wynosił 13.096, w tem sztuk opasowych 6.006. Opasowe zyskały o 2—4 h, zaś zwykłe straciły o 2 h na kg żywej wagi. Pod koniec targu notują prima opasowe 1·14—1·16 K, średnie 1·06—1·12 K, stare 1·00—1·04 K, a lżejsze opasowe 1·00—1·05 K, wreszcie podświnki 0·82 do 1·08 K za kg żywej wagi bez podatku spożywczego.

Kraków, dnia 3. kwietnia 1908. Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Na targ dzisiejszy spędzono bydła rogatego 368, cieląt 324, owiec i kóz 1, nierogacizny 384, razem 1077 zwierząt. **Płacono za 1 cetnar metryczny żywej wagi:** buhaje 62—76 koron, woły 68—82 kor., krowy 70—74 kor.. jałownik 60—70 kor., cielęta 63—70 kor. nierogaciznę tuczną 80—100 kor., **bitej wagi:** nierogaciznę 120—136 kor. **Z zakupionych na oko płacono za sztukę:** buhaje 00 — 00 kor., woły z paszy 100—180 kor., krowy 90—160 kor., buhajki i jałówki 64—140 kor., cielęta 18—64 kor., owce i kozy 00 do 00 kor. **Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano:** na miejscową konsumcyę 697 szt. na konsumcję innych gmin kraju 275 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego 105 szt., na eksport za granicę kraju nierogacizny — szt. Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej.

Kraków, dnia 7. kwietnia 1908. Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Na targ dzisiejszy spędzono bydła rogatego 49, cieląt 345, owiec i kóz 6, nierogacizny 223, razem 623 zwierząt. **Płacono za 1 cetnar metryczny żywej wagi:** buhaje 00—00 koron, woły 60—80 kor., krowy 00—00 kor., jałownik 00—00 kor., cielęta 60—70 kor., nierogaciznę tuczną 00—00 kor. **bitej wagi:** nierogaciznę 00 — 00 kor. **Z zakupionych na oko płacono za sztukę:** woły z paszy 120—200 kor., krowy 120—201 kor., buhajki i jałówki 60 do 190 kor., cielęta 16—65 kor., owce i kozy 24—28 kor., buhaje 00 do 00 kor. **Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano:** na miejscową konsumcyę 463 szt., na konsumcyę innych gmin kraju 152 szt., na eksport za granicę kraju bydła rogatego 8 szt., na eksport za granicę kraju nierogacizny — szt. Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej.

Sprawozdanie targowe Biura Tow Gospod. w Tarnopolu z dnia 3. kwietnia 1908.

Ceny podane w koronach, za 50 kg. loco Tarnopol.

Pszenica 12·25-12·50, Żyto 10-10·50, Jęczmień browarniany 6·50—7·00, Groch Victoria 00·0—00, Groch zwykły 0 — 0, Owies 5·80—6·00, Hreczka 7·60—8.50, Wyka 0·00-0·0 Koniczyna czerwona 90—100, Koniczyna biała 20 — 55

Spirytus za 50 litrów: paritas Tarnopol gotowy 24·50—25·— na zimowe miesiące 00·00—00·00, nadkontyngent 17·50—18·00. Usposobienie słabe.

Bank rolniczy.

Lwów, dnia 8 kwietnia. — Za 50 kilogramów loco Lwów. Waluta koronowa. Pszenica gotowa 12·50 — 12·70, pszenica na termina 00·00 — 00·00 żyto gotowe 10·60 — 10·80 żyto na termina 00·00 do 00·00 owies obroczny gotowy 6·60 — 6·70 owies obroczny na termina 00·00 — 00·00 jęczmień pastewny 7·00 — 7·30 jęczmień browarniany 7·50 — 8·00 rzepak 00·00 — 00·00 lnianka 00·00 — 00·00 groch pastewny 7·00 — 7·50, groch do gotowania 8·50 — 10·50, wyka 5·80 — 6·20 bobik 6·50 — 6·70, hreczka 0·00 — 0·00, kukurudza nowa 7·80 — 8·00 kukurudza stara 0·00 — 0·00, chmiel za 56 kilo 00·00 — 00·00 koniczyna czerwona 90·00 — 110·0, koniczyna biała 35·00 — 50·00, koniczyna szwedzka 85·00 — 100·00, tymotka 30·00 — 34·00.

Spirytus paritas Tarnopol za 100 litr. gotowy od 52·25 — 52·50, spirytus paritas Tarnopol na termina 00·00 — 00·00 spirytus ekskontyngentowany 34·00 — 34·25

Nakładem c. k. Galicyjskiego Towarzystwa Gospodarskiego.

Odpowiedzialny redaktor: *Bronisław Janowski.*
